

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Viite: Asiantuntijalausuntopyyntö 22.4.2020 / VNS 1/2020 vp

Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2021-2024

Suomen metsäkeskus kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja toteaa seuraavaa:

Maa- ja metsätalousministeriön pääluokka

Hallitusohjelman mukaisesti kehyskaudella panostetaan erityisesti maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteisiin, ilmastokestävään ruokapolitiikkaan, luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen sekä vesistökuormituksen vähentämiseen, vesienhallintaan ja tulvasuojeluun. Maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteillä on tarkoitus vahvistaa hiilinieluja ja -varastoja sekä ilmastomuutokseen sopeutumista lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.

Metsäkeskus edistää omilla toimillaan metsätaloutta, jossa huomioidaan ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen mutta myös metsien talouskäyttö, joka on edellytys kokonaiskestävyyden toteutumiseksi. Metsien hyvällä hoidolla voidaan parantaa metsän kasvua eli vahvistaa hiilinielua ja puuston järeytymistä, mikä varmistaa järeän tukkipuun saannin pitkään hiiltä sitoviin tuotteisiin. Luonnon monimuotoisuutta vahvistavat toimet ovat osa hyvää metsänhoitoa ja esimerkiksi METSO-kohteet selvitetään ja suojellaan yleensä osana muita metsänhoitotoimia. Metsien hyvällä hoidolla luodaan myös edellytykset metsiin perustuvalla taloudellisella hyvinvoinnille ja työllisyydelle nyt ja tulevaisuudessa.

Metsäteollisuuden tuotteiden, esimerkiksi sellupohjaisten pakkausmateriaalien ja hygieniatuotteiden, merkitys on korostunut poikkeustilan aikana. Metsätoimialalla on merkittävä rooli maamme selviytymisessä korkonakriisissä ja -kriisistä. Leikkauslistojen sijaan valtiovallan kannattaa omilla toimillaan tukea metsäalan toimintaympäristön kilpailukykyä olipa kyseessä investointi metsänhoitoon ja luonnon monimuotoisuuteen, yksityistiestön kuntoon, metsänomistajien aktiivisuuden lisäämiseen, metsän ja puun tutkimukseen tai metsäelinkeinojen kilpailukykyyn ja monipuolistamiseen. Aktiivinen metsätalous tukee hallitusohjelman kirjauksia metsän hiilinielun kasvattamisesta ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamisesta.

EU:n yhteinen maatalous- ja maaseutupolitiikka uudistuu v. 2021 alkavalla rahoituskaudella. Maa- ja metsätalousministeriö valmistelee Suomen kansallisista tarpeista lähtevää ns. CAP-suunnitelmaa, joka sisältää ehdotuksen tulevan rahoituskauden tukijärjestelmäkokonaisuudesta.

Metsäkeskus pitää tärkeänä että maaseudun kehittämisessä huomioidaan myös metsätalous. Alueelliset metsäohjelmat, joiden laatimiseen ja toteuttamiseen alan toimijat osallistuvat laajasti, ovat yksi keskeinen maaseudun kehittämisen väline.

Ympäristöministeriön hallinnonala

Hallitusohjelman mukaan Suomen tulee saavuttaa YK:n biodiversiteettisopimuksen tavoitteet eli pysäyttää luonnon monimuotoisuuden kato. Tämän vuoksi luonnonsuojelun rahoitusta kasvatetaan hallituskaudella.

Metsäkeskus korostaa Metso-ohjelman ja muiden vapaaehtoisuuteen perustuvien toimien merkitystä ja hyväksyttävyyttä monimuotoisuuden kehittämisessä. Luonnonsuojelurahoituksen mitoituksessa on huomioitava valmistelun ja päätöksenteon vaatimat resurssit.

Metsäkeskus tukee hallitusohjelman kirjausta, jonka mukaan puurakentamista edistetään, sillä puurakennus toimii myös hiilivarastona. Kehitetään palomääräysten materiaalineutraaliutta niin, että puurakennusten kaksinkertaisen (teknisen ja rakenteellisen) palosuojauksen tarve vähenee.

Liikenneministeriön hallinnonala

Metsäkeskus haluaa tuoda esille yksityistieverkon heikentyneen kunnon. Toimiva yksityistieverkko palvelee metsätalouden lisäksi monipuolisesti metsien virkistyskäyttöä ja luontomatkailua sekä tukee ilmastonmuutokseen sopeutumista. Yksityisteiden ml. metsäteiden kunnostuksen julkinen tuki ja tukiehtojen houkuttavuus ovat edellytys toimivan yksityistieverkoston säilyttämiseksi maasamme.

Digitalisaation ja tuottavuuden vaikutukset valtionhallinnon toimintamenoihin

Valtion toiminnan digitalisaation ja tuottavuuden kehittämiseen perustuen valtion kaikkia toimintamenoja vähennetään vuodesta 2020 alkaen 0,5 % vuosittain perustuen hallinnonalakohtaisiin toimintamenoihin vähennettynä toimitilamenoilla.

Metsäkeskuksella on ollut viime vuosina monia tuottavuutta parantavia ja sähköisiä palveluja kehittäviä hankkeita. Jotta hallinnon tuottavuutta voidaan parantaa digitalisaation avulla, pitää sähköisen asioinnin ja päätöksenteon vaatimukset huomioida jo säädösten valmisteluvaiheessa ja kaikilla hallinnonaloilla. Säädöksiä valmisteltaessa on aina huomioitava myös niiden toimeenpanon vaatima hallinnollinen resurssi; vaikka tuottavuutta on kehitetty, eivät tietojärjestelmät automaattisesti pysty käsittelemään uusia hallintotehtäviä, Metsäkeskuksessa esimerkiksi viimeisimpänä turvemaiden tuhkalannoitusta ja puuttomien alojen metsitystukea.

Metsäkeskuksessa käynnistyy kuluvana vuonna uusi metsävaratiedon inventointiohjelma. Aiempaan kymmenvuotiseen ohjelmaan verrattuna uusi ohjelma on kuusivuotinen. Metsävaratiedon ajantasaisuus ja tarkkuus paranee huomattavasti aiempaan verrattuna. Metsävaratietoa analysoimalla siitä saadaan esiin myös entistä tarkempaa luontotietoa, joka auttaa metsänomistajia ja metsäalan toimijoita huomioimaan luonnon monimuotoisuuden toiminnassaan entistä paremmin. Uusi inventointiohjelma on Metsäkeskukselle taloudellisesti erittäin raskas mutta parantaa merkittävästi koko metsätoimialan työn tuottavuutta ja laatua.

Ilmastorahasto

Hallitus on päättänyt perustaa ilmastorahaston, jonka pohjana on Valtion kehitysyhtiö Vake Oy. Sen toiminta keskittyy mm. ilmastonmuutoksen torjumiseen.

Metsäkeskus pitää ilmastorahaston perustamista tärkeänä kehittämishankkeiden vauhdittamiseksi ja toivoo, että rahastosta voidaan rahoittaa myös hankkeita, joissa julkishallinnon toimija on mukana. Metsätoimialalla on erinomaisia kokemuksia yksityisen elinkeinoelämän ja julkishallinnon yhteishankkeista esimerkiksi digitalisaation ja metsävaratiedon aloilla.

Julkisen sektorin tuottavuuden parantaminen

Hallitusohjelmaa valmisteltaessa arvioitiin, että julkisen talouden tasapainoa voidaan kohentaa julkisen hallinnon tuottavuustoimien kautta vajaalla 300 milj. eurolla vaalikauden loppuun mennessä. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää tuottavuutta kohentavia toimenpiteitä sekä kaikilla hallinnonaloilla että poikkihallinnollisesti. Toimenpiteet tuottavuuden edistämiseksi kohdistuvat esimerkiksi julkisen hallinnon tila-asioihin, hankintoihin, ICT:n hyödyntämiseen sekä muiden tavoitteiden ohella kuntien toiminnan ja rakenteiden kehittämistoimenpiteisiin.

Metsäkeskus on käynnistänyt monivuotisen investointihankkeen keskeisten tietojärjestelmien uudistamiseksi. Investoinnin tavoitteena on tarjota asiakkaillemme helppokäyttöisyyttä ja uusia ratkaisuja, ja parantaa Metsäkeskuksen, ja koko toimialan tuottavuutta.

27.4.2020

sähköinen allekirjoitus seuraavalla sivulla

Ari Eini
johtaja
Suomen metsäkeskus

Jakelu Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
Valiokuntaneuvos Carl Selenius
Valiokuntakanslian sihteeri Marjo-Riitta Seppälä

Tiedoksi Suomen metsäkeskuksen johtokunta
Ylijohtaja Marja Kokkonen
Metsäneuvos Marja Hilska-Aaltonen
Ylimetsänhoitaja Matti Heikurainen